

ἕψος 454 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς πόλεως, παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ εἰς ὕψος 64 μέτρων ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, ἔχει κατασκευασθῆ ὕδαταποθήκη χωρητικότητος 2,000 κυβικῶν μέτρων, ἐκ ταύτης δὲ διανέμεται τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν διὰ δικτύου ἐκ χυτοσιδηρῶν σωλήνων. Ἐσχάτως ὁμως, λόγῳ τῆς διοχετεύσεως τῶν ὑδάτων Βελουζίου, ἡ ὕδαταποθήκη αὕτη ἐθεωρήθη ἀνεπαρκής, καὶ διὰ τοῦτο παραπλεύρως ταύτης ἀνεγείρεται ἑτέρα χωρητικότητος 2,750 κυβ. μέτρων. Πρὸς διακανονισμὸν δὲ τῆς διανομῆς τῶν ὑδάτων καὶ πρὸς τελειοτέραν ὕδρευσιν ἀπασῶν τῶν συνοικιῶν, πρόκειται μετ' ὀλίγου γὰ συμπληρωθῆ τὸ δίκτυον τῶν σωλήνων τῆς πόλεως.— Ἐκτὸς τῶν ὑδάτων τοῦ ὕδραγωγείου ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πόλει καὶ φρέατα, ὧν τὸ ὕδωρ χρησιμοποιεῖται. Κατὰ τὴν μεσημβρινὴν δὲ παραλιακὴν πεδιάδα τῶν Πατρῶν ἔχουσιν ἀνορῶζει καὶ ἀρτεσιανὰ φρέατα, δι' ὧν ἀρδεύονται πολλαὶ ἐκτάσεις τοῦ μέρους τούτου. Ἐν τῇ πόλει τῶν Πατρῶν ἔχουν κατασκευασθῆ ὑπὸ τὰς ὁδοὺς ὑπόνομοι καὶ ὀχετοὶ, δι' ὧν διοχετεύονται εἰς τὴν θάλασσαν ἀπασαι αἱ ἀκάθαρτοι ὕλαι καὶ ὕδατα.

Ναοί.

Ἐν Πάτραις ἔχουσιν ἀνεγερθῆ ἐν ὅλῳ ἕνδεκα Ναοὶ ἐνοριακοὶ καὶ ἑπτὰ παρεκκλήσια, ἕξ αὐτῶν, ἕξ Ναοὶ καὶ δύο παρεκκλήσια ὑπάρχουσιν ἐν τῇ κάτω πόλει, πέντε δὲ Ναοὶ καὶ 4 παρεκκλήσια ἐν τῇ ἄνω. Οἱ Ναοὶ οὗτοι, ὡς καὶ οἱ ἱερεῖς τούτων περιγράφονται λεπτομερῶς ἐν τῷ οἰκείῳ κεφαλαίῳ.

Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα.

Πολλὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα ὑπάρχουσιν ἐν Πάτραις. Τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον, τὸ Βρεφοκομεῖον, ἀνεγερθὲν δαπάναις τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Σωτηριάδου, τὸ Ἄσυλον, τὸ Πτωχοκομεῖον, ἀνεγερθὲν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν Κυρίλλου τοῦ Χαιρωνίδου, μετασκευασθέντος ὁμως τούτου εἰς Γυμνάσιον, ἀνηγέρθη νέον τοιοῦτον παρὰ τὴν παραλιακὴν ὁδὸν Πατρῶν-Ἴτεων, καὶ ἄλλα.

Βιομηχανικὰ ἔργοστάσια.

Ἐν Πάτραις λειτουργοῦν πλεῖστα Βιομηχανικὰ ἔργοστάσια, ἐν οἷς ἐργάζονται χιλιάδες τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν. Τὰ περισσότερα τῶν ἐργοστασίων τούτων, εἶναι τελείως κατηρτισμένα, τὰ δὲ προϊόντα τῶν εἶναι ἀρίστης ποιότητος· διὰ τοῦτο καὶ κατέστησαν ἐπιζήτητα εἰς τοὺς τόπους τῆς καταναλώσεώς των. Ἐκ τῶν ἐργοστασίων τούτων ἀναφέρομεν τὰ κυριώτερα: Ἀλευροποιίας καὶ ζυμαρικῶν, Ἀνθέων τεχνητῶν, Ἀσπρορροῦχων, Πῶλων χειμερινῶν καὶ ψαθίνων, Ἀμαξῶν καὶ κάρφων, Ἀρωμάτων, Βαφείων, Βαρεκίνας, Ζύθου, Θρυαλλίδων, Καθαρισμοῦ σταφίδων, Φανελλῶν, Καλτσῶν, Καλυπτρῶν (Καλεμεκρίων), Καρφοβελονῶν, Κρεμορίου καὶ Νάφθης, Ἀεριοῦχων ποτῶν, Τεχνητῶν μαρμάρων καὶ πλακῶν, Νημάτων, Οἶνοπνευματοποιίας, Οἶνοποιίας, Πηλίνων ἀγγείων, Κεραμοποιίας, Παγοποιίας, Πλαστίγγων, Σαπωνοποιίας, Σταφιδοκιβωτίων, Κατεργασίας ξυλείας, Κατεργασίας χαλκοῦ καὶ ὀρειχάλκου, Τρυγικῆς ἀσβέστου, Ὑφασμάτων, Χαλβάδων καὶ Κομφέτων, Χημικῶν προϊόντων, Χυτηρίων σιδήρου, Ψεκαστήρων καὶ εἰδῶν φανοποιίας, Τυπογραφίας, Λιθογραφίας, Κορνιζοποιίας, Ἐπιπλαποιίας, Ἐπαγγυρώσεως καὶ Ἐπιχρυσώσεως, Ὑποδηματοποιίας, καὶ ἄλλα διαφόρων κλάδων.

Πρὸς τούτοις λειτουργοῦσι τὰ μεγάλα ἔργοστάσια Ἀεριοφωτος καὶ Ἡλεκτρισμοῦ, δι' ὧν φωτίζεται ἡ πόλις καὶ κινοῦνται οἱ τροχιόδρομοι.

Ἐμπόριον.

Ἡ πόλις τῶν Πατρῶν εἶναι κυρίως ἐμπορική, ἕνεκα τῆς γεωγραφικῆς αὐτῆς θέσεως. Τὸ σπουδαιότερον ἐμπόριον τῶν Πατρῶν εἶναι τὸ τῆς σταφίδος, ἣτις κατέστη καὶ τὸ κυριώτερον προϊόν τῆς Πελοποννήσου. Τὸ πλείστον δὲ τῶν φορτώσεων διὰ τὸ ἐξωτερικὸν διενεργεῖται ἐν τῷ λιμένι Πατρῶν, ἐξαγομένον κατ' ἔτος πλέον τῶν 160 ἑκατομμυρίων Ἐνετικῶν λιτρῶν. Ἐκτὸς τῆς σταφίδος, διὰ τοῦ λιμένος Πατρῶν ἐξάγονται δέρματα, βάλανοι, κωνός, ἔρια, ἐλαίαι, τυρός, ἔλαιον, οἶνος, οἶνοπνεύματα, κίτρα, ποτὰ καὶ πλείστα ἄλλα εἶδη. Ἀλλὰ καὶ τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον τῶν Πατρῶν ἀνεπτύχθη τεραστίως, εἰσάγει δὲ ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὄλα τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς γεωργίας, καὶ διὰ τοῦτο ἡ δυτικὴ Ἑλλάς καὶ τὸ πλείστον τῆς δυτικῆς Πελοποννήσου, ἐκ Πατρῶν προμηθεύονται σίτον, ζάχαρον, καφέ, θεῖον, γαϊάνθρακας, θεϊκὸν χαλκόν, νήματα καὶ ὑφάσματα, ξυλείαν, σίδηρον, καὶ ἐν γένει τὰ εἶδη τῆς πολυτελείας.

Συγκοινωνία.

Ἡ συγκοινωνία τῶν Πατρῶν, ἐντὸς μὲν τῆς πόλεως ἐκτελεῖται διὰ τῶν ἠλεκτρικῶν τροχιοδρόμων, ἀμαξῶν καὶ κάρρων, ἐκτὸς δὲ ταύτης, κατὰ ξηρὰν μὲν διὰ τῶν προρρηθισῶν ὁδῶν καὶ διὰ τοῦ Σ. Π. Α. Π., ὅστις, διασχίζων τὴν πόλιν, συγκοινωνεῖ ταύτην ἀρκτηκοινατολικῶς μὲν μετὰ τοῦ Ἀγίου, Κορίνθου, Ἀθηνῶν καὶ Καλαβρῦτων, μεσημβρινῶς δὲ μετὰ τοῦ Πύργου, Κυπαρισσίας, Καλαμῶν, Τριπόλεως κλπ., κατὰ θάλασσαν δὲ διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ξένων ἀτμοπλοϊκῶν ἐταιριῶν, ἅτινα συγκοινονοῦσι τὰς Πάτρας μετὰ τῆς Εὐρώπης, Ἀμερικῆς, Ἀσίας, Ἀφρικῆς, Αὐστραλίας κλπ.

Ταχυδρομεῖα, Τηλεγραφεῖα, Τηλέφωνα.

Ἐν Πάτραις ὑπάρχει Τηλεγραφεῖον τοῦ τε Δημοσίου καὶ τῆς Ἀγλικῆς Ἐταιρίας, πρὸς δὲ Ταχυδρομεῖον καὶ Τηλεφωνεῖον. Ἡ ἐντὸς τῆς πόλεως διανομὴ τῆς ἀλληλογραφίας ἐνεργεῖται ὑπὸ τακτικῶν ἐμπίσθων διανομέων, ἐκτὸς δὲ ταύτης, δι' ὄλων τῶν προαναφερθέντων μέσων τῆς συγκοινωνίας.

Ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ δημόδια καταστήματα.

Αἱ Πάτραι εἶναι πρωτεύουσα καὶ ἔδρα Νομαρχίας τοῦ Νομοῦ Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος, Ἐπισκοπῆς, Νομαρχίας, Γραφείου τοῦ Νομομηχανικοῦ, Στρατιωτικοῦ Μηχανικοῦ, Οἰκονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, Οἰκονομικῆς Ἐφορίας, Ταμείου καὶ Ὑποταμείου, Τελωνείου, Καπνεργοστασίου, Ἐφετείου, Πρωτοδικείου, Κακουργιοδικείου, Εἰρηνοδικείων, Παισιματοδικείου, Συντάγματος τοῦ Πεζικοῦ, Στρατολογικοῦ γραφείου, Στρατιωτικοῦ θεραπευτηρίου καὶ φαρμακείου, Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως, Ἀμεταρχειοῦ καὶ Ὑγειονομείου, Ἐφορίας Ὑλικῶν τοῦ πολέμου, Πυροσβεστικοῦ σώματος, Διευθύνσεως Τηλεγραφείου (καὶ τῆς Ἀγγλικῆς Ἐταιρίας), Ταχυδρομείου, Τηλεφωνεῖου καὶ Τηλεφωνικοῦ Κέντρου, Γυμνασίου, Ἑλληνικῶν σχολείων, Ἀρσενείου, Ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτη-